

Székelyország

Székely-Udvarhely»
Csik, Háromszék, Maros-Torda, Torda-aranyos-és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félre 5 K,
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTALAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhelyt, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489.sz.

HADBA HIVOTT székely katona imája.

Irta: Deák Miklós.

Hívó szót hallottam. Ránk üvöltő
ellenségnek megfélemezésére hívott el
királyom. Hívott. Ki ne menne? A
királyi szóra, e szép indulóra, harcra
készen állok, szent neveddel én Istenem,
már is elindulok. Megyek... meg-meg állok...
Könnybe lábba szemelem, mert téled bucsuzom.
Én édes hitvesem. Ősz szülőmnek keblén
ugy zokog a lelkem, hogy hagyjalak
gyámoltalan, kis árva galambom, aggódó
gyermekem? Kasza, sarló, ekém — drága
szerszámaim — ki fog meg titeket? Lessz-e
aratása egy más esztendőnek, hogyha
én nem vetek? Széna-illatos mezőn
ki vágja a rendet? Hegy, völgy, halom,
szép madárdal, az Isten veletek!

A templomra nézek, ahol imádkoztam,
a földre borulok, melyet megcsókoltam...
még egyszer szívemre, még egyszer keblemre,
hitves, szülő, gyermek: én egész világom...
minden boldogságom, harcra hívott el
engemet áldott jó királyom. Hívott. Ránk
üvöltő ellenségnek megfélemezésére. A
királyi szóra, e szép indulóra megyek,
meg nem állok. Vezérelj utamon, én édes
Istenem!

Nincs köny már szememben falum
határin túl; a szívemnek, a lelkemnek
egy érzés parancsol: a hazaszeretetet.
Vészfelhőit látom, villámok cikáznak,
azt akarja az ellenség: vége legyen a
magyar hazának. Köszörű kardját, szórja
a golyóját. eloltani készül a magyarnak
élete világát. Kard hegyére tüzni kicsiny
gyermekemet, meggyalázni édes, drága
hitvesemet, lángba borítani nyugtot adó
házam, hogy ha visszatérek, helyét se
találjam — ellenség szándéka. Látod ezt
Istenem?...

Ellenség ajakán, ott a dicsekedés:
nekem zöldel magyar földön ezután a
vetés! Arany kalász nekem bőlint, asztalomra
kerül, csak magyar anya szoptat rabot
ezután egyedül. Hallode dicsekedést én
édes Istenem?

Ezer esztendőnek minden alkotása,
elnémult harangok utolsó kongása a sírba
hányatlik, halálunkat jelzi,

ha a székely-magyar az egész világnak
öldöklő szándékát tétlenül elnézi.

Gyermekem orcáján megfagy a mosolygás,
hitvesem ajakán a rémes sikoltás feltör a
nagy égre, ellenség láttára, a vér hullására,
ha meg nem mozdulunk.

Viruló leányzó elüzi kedvesét, utálattal
nézi hitves gyáva férjét, gyermek átkot
kiált a saját apjára, ha e hont érinti
ellenégnek lába.

Ki maradna itthon? Ki lenne oly gyáva,
hogy remegjen, hogy ne menjen, ha hívja
a magyarok királya, magyarok hazája? Sokszor
zod meg bátorságunk, vitézségünk, mutassad
a vészt minekünk, jó Istenünk, hogy e hont
mentői legyünk.

Nincs köny már szememben falum határin
túl, a szívemnek, a lelkemnek egy érzés
parancsol: a hazaszeretetet. Porladó Rákóczi
zászlóját lengeti, Kossuth apánk lelke most
is csak azt zengi: Előre katonák, előre
magyarok, ti a szabadságnak hősi fiai
vagytok!

Megyek... megyünk. megmozdul az erdő...
előttünk hangzik a Rákóczi kesergő... majd
örömmre válik, hogy ha ősi vitézséggel végig
küzdjük Bem apó csatáit.

Vajjon hol leszek én; hova visz az utam?
Oda állok, hol karom erejére legnagyobb
szükség van.

Védem a hazámat benne hitvesemet,
megösisült apámat, édes gyermekemet. Ők az
én mindenem, segíts meg e szent csatában
én édes Istenem!

Messze idegenből haza száll a lelkem.
Csendes éjszakákon azokat keresem, kikért
szívem hevül. Látom gyermekemet hitvesem
ölében, buzgó, szent imáját most mondja el
épen: „Kis kacsódat összetéve szépen, imádkozzál
édes gyermekem“... hazáért... apáért... a
szent szabadságért...

Erőt nyer a lelkem... a gyermek imáját
meghallja az Isten. Ártatlan ajk mondja...
tisztá lelkén felszáll az égi zsolozsma:
hazáért... király-ért... a küzdő apáért... a szent szabadságért.

ért... a küzdő apáért... a szent szabadságért.

Ágyuk bömbölése nem rémíti lelkem,
puskák ropogása nem ijeszti szívem... csak
azért aggódom: ki szántja fel földem; ki védi
helyettem, elhagyott hitvesem; gyermekem
kezébe, ki ad majd kenyeret; leszen-e
írántuk hevülő szeretet?! Ezekért aggódom.

Kit harcra nem hívott a király szózata,
kit el nem szólított e hon buja, baja, —
gondol-e ezekre?

Ezer ellenséggel összemérem kardom,
szenvedő hazámért vérem is riontom s
nem sajog a lelkem, ... de, ha elhagyatva
tudom hitvesemet, enes, sáppadt arccal
kicsiny gyermekemet... lehanyatlak kezem...
elejtem fegyverem... vége a reménynek...
ellenségnek vad csordái szép hazánkra
törnek... ha ide törnének, mind rabbá
tennének... mindent égetnének, igaz
ügyünk vészét csak azok okoznák, kikben
nincsen lélek felkarolni harcosok családját

Ne adj ilyen szívet, ilyen galád szívet,
ily áruló szívet a magyar hazában, én
édes Istenem!

Ezer veszély idején megyek a csatába,
Magyarok Istene, tekints e hazára!
Amen.

Föl a háboruba!

Székelyek, magyarok,
Föl a háboruba!
A szent háboruba!
Büszkén, fonségesen
Leng a magyar zászló
S dörög a vezény szó:
Előre, előre!

Székelyek, magyarok!
Veszélyben a haza,
Támadja szerb, muszka.
Itt az idő mostan
Föl tehát ellene,
Föl a gaz ellenre:
Előre, előre!

Hallod-e a jelszót
Hazám ifjusága,
Színes szép virága?
Állj be katonának!
Ásó, kapá helyett
Ragadj kardot, fegyvert,
S előre, előre!

Hitvesek, gyermekek,
Öreg édes anyánk
A had fiainak
Még egy bucsu csókot
S mondjátok a jelszót:
Előre, előre!

Föl, föl a nagy harcra
Magyarok, székelyek,
Hogy el ne vesszetek.
Most sok és hatalmas
A mi ellenségünk,
De az Isten velünk:
Előre, előre!
(Buzaháza.)

P. Szentmártont Bálint.

Egy székely tábor- nok szózata ezre- déhez.

A lugosi m. kir. 8. honvéd gyalogezred egyik napiparancsában —
mint a „Külügy-Hadügy“ kitűnő katonai szemle írja — a következő lélekelvő s a honvédség lelkesedésére kiválóan jellemző sorok jelentek meg:

Ezredünk kiváló parancsnoka, Nagysolymosi Koncz Frigyes nyugalmazott altábornagy ur Önagyméltósága akkor, mikor mi egy gyűlölt és aljas ellenség ellen harcra indulunk, hogy rajtuk — ha kell, életünk és vérünk feláldozásával — büneikért megtorlással éljünk, reánk gondolt és fenkölt lelkületével nekünk „Nyolcasoknak“ a következő bucsu üdvözlöt küldötte:

„Mint a cserk lugosi 8. honvéd gyalogezred egykori parancsnoka szólok Hozzátok kedves bajtársaim! Lelkem óhaja volt, az Ezredtől — első kivonulása alkalmával az ellenség ellen — személyesen bucsut venni; Isten segedelmét és áldását az ezred harcvonala előtt kérni! Sajnos, nem tehettem!

Az ezred emlékezetében van még ma is, mennyire becsültem az ezred minden egyes emberét, mint lelkes-honvédet, az egész ezred és annak kiváló szellemét, mennyire szerettelek benneteket egyesén és együttesen! Így most is lelkem legbensőbb kívánatai kísérik benneteket. Midőn egy ellenségre rontotok, mely szeretett trónörökösünk... és sok

más, sőt saját királyának legyilkolása által is bélyegezve és sújtva van Istennek átkával, melyet ki nem kerülhet!

Isten átkának végrehajtására vagyok hivatva Ti is kedves bajtársaim és hogy hivatásszerű kötelességét minden egyes honvéd igaz lelkesedéssel teljesítendi az ellenség előtt, arról biztosít engem a lugosi 8. honvéd gyalogezred elismert kiváló szelleme, harckészsége és harcképessége!

A lövészetbeni magasfokú kiképzettségetek leendő az ellenségnek veszte, magatoknak pedig védő pajzsa, mely fed és biztosít benneteket s majdan: élve juttat vissza a szeretett családi körbe, melyből most egy aljas ellenség konoksága ragadott benneteket ki! Ezért is reája Isten átka! Rátok pedig Isten áldása, amelyért távolból esedezem! Térjetez mindannyian a háborúból a diadal babérjával koszoruzva épen és egészségesen vissza a szülőik, rokonok és szeretett gyermekek lelkes örömére!

Vitézek és bátrak lesztek mindannyian, azt tudom és így biztos lesz nektek a harci babér koszorúja, a győzelem dicsősége, Király és Haza hálája. Magam pedig köszönetemnek már most azáltal akarok kifejezést adni, hogy a háborúból visszatérő ezred legbátrabb és legvitézebb tisztjei és honvédjei számára:

Egy darab 100 (egyezer) koronás koronajáradékot teszek le a m. kir. honvédelmi miniszter Ónagyméltósága kezébe! Ezen ezerkoronás jutalmat a háboru után az ezred tisztjei és legénységi állományából választandó bizottság fogja a legérdemesebbeknek odaitélni és 100, 200, 300 és 400 koronás részekben kifizetni! Derék honvédek, löjjetek jól! A kötelesség tudás és Istenbe vetett bizalom vezessen benneteket bátran és lelkesen az ellenségre!

Legyen tiétek a győzelem! Isten veletek!

Wien, 1914. évi augusztus hó 1-én.

Koncz s. k. altábornagy.

Derék „Nyolcasok“! Midőn ez nektek — jelen parancsokkal — tudomásotokra hozom, megkövetelem tőletek, hogy a Királyért és Hazáért hadba szólított ezredem minden egyes tagja jól véssé szívébe ezen tapasztalatokban gazdag nemes szívű bajtársunk üdvözlését.

A nemes célra tett ajándékát pedig hálás szívvel köszönjük!

„Nyolcasok mi ma vagy holnap... a csatátérre indulunk! Fogadjátok meg tapasztalt volt előljárónk szavait és érdemeljétek ki nagyszerű ajándékát! Igyekeztek minél többben dicső, bátor, megfontolt és okos megtartások által az ajándékokra érdemesebbé válni és ezredünk történetében arany betűkkel megörökíteni!

Éljen a király! Éljen a Haza! Hozza meg győzelmünk és a Ti bátoroságotok apáitok, anyáitok, fele-

ségeitek és gyermekeiteknek a békét, a jólétet és a boldogságot! Hir, dicsőség és babér a „Nyolcasok“-nak! Isten minket úgy segítjen! Ammen!

Létay Gyula s. k.

ezredparancsnok.

Laurához.

Szeretlek édes, jó szivecském,
Hü asszonymnak mintaképe!
Ha béke van vagy harc sívít,
Ott vagy te mindég közelébe!
Annak, kit úgy követsz galambom...
Téged szeretni: büszke gondom!

Szeretles, édes jó szivecském,
Jóságos, gyöngéd hitvesem, te!
Kinek ha drága ajka mozdul,
Száz húr is megrezdül, szivembe!
És összecsendül mind a száz hang:
„Tied vagyok, szivembe zárlak!”

Szeretlek édes jó szivecském!
Ha keblem omló vérpatakja
A harc mezőjén szertehull
Piros rózsákat hagyva rajta,
Ha bajnokodnak keble dermed,
A felhevült föld vall szerelmet!
(Székelyudvarhely)

Földes Zoltán.

Katonáink ügyes-bajos dolgairól.

Ugron János, Udvarhelyvármegye főispánja helyes, nemes emberbaráti érzelmeiről és gondolkodásairól tesz igen szép és fényes tanúságot az alábbi lelkes felhívás, melyet hozzánk is elküldeni szives volt.

E finom érzékű szöveg, mely minden jó gondolkozásu hazafi szívére át kell járja, így szól:

A mozgósítás következtében polgári viszonyaik közül hirtelen kivált egyéneknek igen sok oly ügye van folyamatban, a melyet az idő rövidsége miatt, bevonulásuk előtt nem állott módjukba rendezni.

Az a törekvés, hogy a harctérre vonult katonák lelkében a legnagyobb megnyugvást teremtsük meg, hozta létre azt az eszmét, hogy a hadba vonultak félbemaradt ügyes-bajos dolgainak lelkiismeretes és megbízható s a mellett teljes díjtalanul ellátásáról társadalmi uton gondoskodjunk.

E célnak megfelelőleg önként vállalkozó megbízható elemekből olyan szervezetet kell tehát alkotnunk, amely a harctérrel bejelentendő ügyes-bajos dolgokat — legyen bármilyen azok természete — helyesen elintézni képes.

Ország szerte meg is indult már a mozgalom, hogy vármegyénként „a katonák ügyes-bajos dolgainak elintézésére“ bizottságok alakuljanak, a melybe ügyvédek, mezőgazdák, kereskedők, építészek, pénzintézeti

s egyéb tényezők lennének bevonva.

A bizottságok működése abból állana, hogy a harctérrel az Országos Bizottsághoz érkező leveleket az illetékes vármegyei központtal közölnék, honnét azok a megyei bizottság azon csoportjának adnának ki, a mely a közbenjárást kérő katonák lakhelye szerint illetékes csoport. Ez azután az ügyek természetéhez képest azon tagját bízná meg az ügyes-bajos dolgok ellátásával, a ki képesítése szerint erre a legalkalmasabb.

„A katonák ügyes-bajos dolgainak elintézésére“ céljából vármegyénkben is feltétlen szükséges egy ilyen szervezetet alkotni s tisztelettel felkérem, hogy szeptember hó 1-én dé. 10 órakor e célból Székelyudvarhelyen, a vármegyei ház külső tanács termében megtartandó értekezleten megjelenni sziveskedjék.

Székelyudvarhely, 1914. augusztus hó 20-án

Ugron János s. k.
főispán.

Peres ügyek a moratorium alatt.

Irta: Dr. Balkányi Kálmán.

Népek millióinak sorsa függ a világháboru kimenetelétől. Államok fognak elpusztulni, vagy sok-sok évtizedes stagnálásra kárhoztatni, más nemzeteknek határtalan dicsőséget, erőt és hatalmat juttat a háboru. Amikor világrengető nagy kérdések forognak kockán, szabad-e az egyesek kicsinyes anyagi kérdéseivel törődni? Amikor testvéreink közül százezrek állnak őrt a galíciai határon, haladnak előre szuronyosan, szilárd léptekkel a kis-oroszországi síkságon és vérüket ontják, hogy Sabác után sorra vegyék be a többi szerb pozíciókat: szabad-e itthon egy pillanatig is azzal bifelelődni: mik a moratorium hatásai, mikor nem lehet perelni és mikor van mégis helye az árverésnek? Szó sincs róla, az volna a legszebb, ha addig, míg a nagy, döntő küzdelmek lezajlanak, az itthon maradt milliók visszafojtott lélekzettel mind csak a harcra függesztenék tekintetüket és semmi másra. Az élet azonban kérihetetlen törvényeivel más parancsol. Apró-cseprő, kicsinyes, de egészöskében az országra nézve elengedhetetlen ügyeknek el kell intéződniök: a magot el kell vetni a jövő aratásra, úgy reméljük: egy boldog békeséges aratásra. Gazdaságoknak, ipari üzemeknek, ha nehezen, ha véres verejtékkel is, de fenn kell maradniok. Ha pedig ez a kategorikus követelmény meg van, akkor számolni kell azzal, hogy a háboru alatt természet szerint amugy is ügygyel-bajjal küzködő közgazdaságnak tegnaptól mára egy sereg új jogszabálya termelt, amelyek közt

megtalálni az elizazodást, életbevágóan fontos lehet. Így állítva be a kérdést, aligha látszik többé oly közömbösnek az: hogy az utolsó két hétben megjelent és egymást kiegészítő, részben pótló, részben megszüntető négy moratorium-rendelet, mely intézkedései miképen módosítják a peres és peren kívüli eljárás szabályait.

Augusztus 25-étől kezdve életbe lépett egy jogi helyzet, amelyet egyfelől az jellemez, hogy az adósoknak egy széles rétege ezidő alatt fizetésre nem kötelezhető, aki pedig köteles fizetni: arra nézve a fizetés kényszereszközei megváltoznak.

Mely esetekben nem lehet az adósokat fizetésre kötelezni, azt tegnapelőtt már megtudtuk. A kormány által kibocsátott rendeletében arról is gonoszkodik, hogy moratorium alá eső követelésekkel ne is zaklassák azt az adóst, akinek a háborus viszonyok folytán halasztást adott. Ezért kell a kereseteket hivatából visszautasítani. De ha már bíróság meg van ítélve egy ilyen moratorium alá eső követelés, lehet-e azt végrehajtani? Nem, semmi kielégítési, sem biztosítási végrehajtásnak nincs helye.

Hátha már az árverés is ki volna tűzve, azt is el kell halasztani augusztus 15. ike után? az a kérdés, mire van kitűzve az árverés. Ha valami romlandó tárgyat fo. laltak le, (a végrehajtási törvény 104. §-a) akkor azt el kell árvereztetni, különben nincs helye a moratorium alatt.

S ha megvolt az árverés is és a pénz befolyt, ott van az állam pénztárában, az is várjon a moratorium végéig? Nem, ennek nem volna értelme, azt fel lehet osztani.

Igy vagyunk a moratorium alá eső követelésekkel. Hát mi van azzal a követeléssel, amelyre a moratorium nem terjed ki? Pl. a bank nem fizeti ki betéteiből azt a 200 koronát sem, amit felétlenül tartóznak kifizetni, vagy a jelzálogos adós nem fizeti az annuitást. Mi van ekkor? Ezek ellen még van a jogvédelem. Beperelehetem őket, végrehajtást kérhetek ellenük, minden jogi eszközüm meg van ellenök, hogy a pénzemhez jussak, csak kettő nincsen: csődöt nem kérhetek a bank ellen, a moratorium tartama alatt, csak akkor van egyáltalán csődnek helye, ha azt az adós maga kéri, a hitelező kívánságára azonban nem lehet csődöt kérni. — A másik adósomnak pedig nem árvereztettem el az ingatlanát. Az ingó árverést is csak kivételesen akkor fogja elrendelni a bíróság, ha attól kellő eredményt lehet várni. Aminthogy háboru alatt az árverésnek nem igen lehet eredménye.

Ismerősei, jó barátai körében mindenki ajánlja a

„Székelyország„ ot!

Krónika.

— A háború története. —

Augusztus 19.

— Berlinből jelentik: Stallupönen mellett a németek óriási ütközet után páratlan vitézséggel verték vissza az orosz támadást.

— A Reichspost szófiai tudósítója jelenti, hogy az orosz feketetengeri flottában nagy zendülés tört ki. Odessza lángokban áll.

— Csapatunk Progarnál, Zimontól mintegy 24 kilométernyire nyugatra a Száván átkeltek és megszállották Obrenovácot.

— A tengeri harc áttelődött a Földközi tengerre is.

— A török kormány a Göben és Breszlau nevű német cirkálókat 80 millió márkáért megvette.

Augusztus 20.

— Japán nagykövetségi ügyvivője kormánya megbízásából ultimátumot nyújtott át Németországnak.

— Kopenhágából érkezett hírek szerint Párisban kihirdették a statáriumot.

— Az ötödik francia parallel divíziót német lovasság Pervez mellett visszaverte súlyos veszteséggel.

— Bajor és bádeni csapatok Weimernél megverték az ötvenötödik francia gyalogdandárt.

— A pápa rövid szenvedés után 19-én hirtelen elhunyt.

Augusztus 21.

A „Kölnische Zeitung“ értesülése szerint Németország visszautasítja a japán ultimátumot és Japánnal semmiféle alkudozásokba nem bocsátkozik.

— A „Strossburg“ nevű kis német cirkáló angol partok közelében két ellenséges tengeralatt járó návadót támadott meg. Az egyiket kévés lövéssel elsüllyesztette.

— A német kormány Kiacsau dolgában még nem döntött.

— A német csapatok Tirlemontnál egy tábori üteget, egy nehéz üteget és egy zászlót zsákmányoltak, ötszáz foglyot ejtettek.

— A Wolff ügynökség éjjeli jelentése szerint a német csapatok aug. 20-án bevonultak Brüsszelbe.

— Stojanovból jelentik, hogy ott két kozák szotnya átadta fegyverét az osztrák-magyar határőrségnek.

— Oroszország ismét erős csapatokat vont össze Besszarábiában.

— Románia és Bulgária megállapodtak, hogy együttesen védekeznek egy esetleges támadás ellen.

Augusztus 22.

Lembergől jelentik: A huszárság által támogatott gyalogsági csapatunk Radziechow mellett szuronytámadással hatalmasan visszalökték az orosz támadást.

Az orosz Nivosielica mellett a miénk előnyomulása oly heves volt, hogy az ellenség menekülésszerűen vonult vissza. Seregeink elfoglalták a közellévő orosz falukat.

— Az összes német törzsekből összetett német csapatok a bajor

trónörökös vezetése alatt a Metz és a Vogezek között lefolyt csatákban döntő diadalt arattak. A harc tér sokkal nagyobb, mint az 1870—71-es.

— A Metz és Vogezek között megvert franciák üldözése egyre folyik. Több mint tizezer franciát fogtak el a németek.

— Radoviste városa előtt 2000 kozákok gyalogsággal és géppuskákkal együtt szokolisták által támogatott csapataink nagy veszteséggel megfutamiottak.

— A bolgár kormány tárgyalásai Talaatt Bey-el teljes megállapodásra vezettek.

— Kaukázusban a forradalom Oroszország ellen teljes erővel kitört.

— Olaszország elzárta a messinai tengerszorosot.

Augusztus 23.

— Tomaszow mellett lovasságunk támadása alatt egy orosz lovas hadosztály teljesen összeroppant.

— A szerbiai harc éren Visegrád — Rudónál harminc szerb zászlóaljat és nagyszámu hegyi és tábori nehéz tüzérsüteget vetettünk vissza.

— Felhagytunk a déli offenzívával, hogy annál erélyesebben Oroszországra vethessük magunkat. Az első rövid előnyomulásnak óriási sikerei vannak.

Augusztus 24.

Metztől északra a német trónörökös Longwy mellett legyőzte és visszavetette a vele szemben álló francia csapatokat.

— A francia sereget üldöző német hadsereg elérte a Lunéville-Blaumont vonalat.

— Namur előtt három napja dörmög az ágyú.

— Németország megszakította Japánnal a diplomáciai érintkezést Japán követelésre Németországnak nincs mit válaszolnia.

— A Gumbinnen—Angerburg vonalon a németek ismétellen visszaverték a támadó oroszokat. A németek 800 majd 500 oroszot és 8 ágyút fogtak el.

— Visegrád—Rudónál óriási veszteséggel vertük meg a szerbeket.

— A német skutarii különítmény csatlakozott az osztrák-magyar csapatokhoz.

Augusztus 25.

— Az angol expedíció seregét e hó 14-én Havreban partra szállították.

— Namurnak ütöttek utolsó órári. — Csapatunk csatlakozva a német szövetségéhez, átlépték a mélyen Orosz Lengyelországban levő Lysagorát és elérték a Kamienna folyónak Kielce és Radom között elterülő részét.

— Haderónk Krasniknál két orosz hadtestet vetett vissza.

— Novoszelica közelében 2000-nyi orosz haderőt vertünk vissza.

— Uvac és Vardiste felett megvertünk és Uzice felé visszavetettünk nagyobb szerb csapatokat.

Székely Gazda.

— A hadsereg által megállapított termény árak Erdélyben

A nagyszabeni katonai parancsnokság hadbiztosságának közlése szerint, a hadvezetőség fizet Kolozsvár vasúti állomáson:

100 kg. buzaért	28 K 50 fill.
„ „ „ rozsért	21 „ — „ „
„ „ „ zabért	19 „ 50 „ „
„ „ „ árpaért	19 „ 50 „ „
100 kg. buza kenyér lisztért	38 50 f.
„ „ „ rozs „ „ „ „	37 40 „

Az ajánlatoknak legalább 50 grórral szólniuk.

— **Jóváhagyott állattenyésztési szabályrendeletek.** A földmiv. min. legutóbb két erdélyi vármegyének (Kolozs és Nagykovács) a szarvasmarha, sertés és juh tenyésztéséről szóló szabályrendeletet hagyta jóvá.

— **Állatforgalom Tordaarasnyosmegyében.** A vármegyei Gazdasági Egylet tudósítása szerint, az utóbbi négy hónap forgalmához viszonyítva, a szarvasmarha kereslet élenkült, a m. t. a kínálat fedez. Leginkább az ökröket keresik. Nagyreszt levágásra és a katonaság számára veszik. A jó igás állatot a gazdák megtartják. A huzarak normálisak, alig emelkedtek. A lóvásár stagnál.

— **Kereset — kínálat.** Tordán nagyobb ó-bor készlet van eladó, ugyszintén első minőségű széna kb. 50 vagon. Felvilágosi ást a vármegyei Gazd. Egylet nyújt, ahol kedvezményes áru, első minőségű gyümölcsfa csemeték is kaphatók az egylet falkolájából.

HIREK.

— **Utcai elárúsítás a vidéken.** Udvarhelyvármegye alispánja 7073—1914. sz. alatt a „Székelyország“ utcai elárúsítását az egész vármegye területére folyó évi október végéig engedélyezte. Kellő biztosítékkal rendelkező elárúsítókat az összes községekből felbeszünk.

A „Székelyország“ eredeti, hiteles táviratait a m. kir. Minisztérielnökség sajtó-osztályától kapja s az így közölt feltétlenül megbízható értesüléseivel a fővárosi lapokat jóval megelőzi és utját vágja a rémesnél-remesebb alaptalan híreszteléseknek. Közérdek, hogy a lakosság a háborus helyekről csakis az igaz híreket kapja s felesleges izgalmtól önmagát megóvjá. E célunk jóindulatu elősegítését, támogatását a községek vezetőségeitől annál is inkább kérjük, mivel így Udvarhelyvármegye egész területén a lehető leggyorsabb és egyuttal feltétlenül hiteles értesüléseket kaphatnak a „Székelyország“ útján, amely minden fontosabb eseményről azonnal

külön, rendkívüli kiadásban is beszámol a közönségnek A „Székelyország“ rendkívüli kiadásait a lap előfizetőinek havi 2 korona előzetes beküldése fejében vidékre postán vagy helyben házhoz küldjük. A mind nagyobb arányokat öltő világháboru eseményeiről, így bárki-nek módjában áll esetről-esetre, a leggyorsabb tájékoztatót szereznie.

— **Beiratkozás** a székelyudvarhelyi ferencrendiek vezetése alatt álló róm. kath. el. fiúiskolába szeptember 1—6. lesz megtartva. Az előadások megkezdésének idejéről a szülők értesítettnek.

— **Értesítés.** A székelyudvarhelyi áll. polg. leányiskolában az előadások most a háborus világban is rendes időben fognak megkezdődni. A tantervkülönbözi- és javítóvizsgálatokat augusztus 31-én d. e. és d. u. tartják meg, a beiratások szept. 1-től 4-ig lesznek. Beiratáskor minden növendék 5 K-t fizet, az évi tandíj 20 K, ez azonban két részletben is fizethető. Minder növendék köteles előmutatni keresztlevelét, újraoltási- és az elmúlt tanévről szóló iskolai bizonyítványát. A tandíjelengedési kérések szintén a beiratkozáskor nyújtandók át. Folyó tanévben a polg. leányiskolával kapcsolatban kereskedelmi tanfolyam is nyílik meg. Ennek beiratási díja 10 K, évi tandíja 120 K, mely összeg szintén két részletben törleszthető. A kereskedelmi tanfolyam növendékei tandíjelengedésre nem számíthatnak.

— **Új személyonatópár** indult meg e hó 27-től Budapest—Brassó között Arad felé. Mindkét vonat I. II. és III. oszt. kocsikkal fog ezután közlekedni s megfelelő személyvonatu jegy váltása mellett, minden hatósági igazolvány nélkül vehető igénybe Arad—Brassó illetve Predeal között. Budapestről reggel 6.30 p. indul és másnap reggel 6.34 p. érke. Brassóba, 3.19 p. Segesvárról 1.48 p. éjjel induló vonat pedig Budapest keleti pályaudvarra másnap éjjel 12 órakor érkezik.

— **A székelyudvarhelyi kollégiumban** a javító-, pótló- és felvételi vizsgálatok szept. 1-én d. e. 8 órától az új épület tanácskozó termében megtartatnak. A beiratások szept. 2—5-én lesznek. Vidékiek levélben is jelentkezhetnek. Az Értesítőben jelzett rendes díjaknak esedékes részlete a beiratkozáskor fizetendő. A tan- és lakásdíj kedvezményért ugyanakkor kell folyamodni. Szept. 15-én tul beiratkozni egyik iskolába sem lehet. A tanítás kezdetét később közöljük. Igazgatóság

— **Az elemi iskolai beiratások** a székelyudvarhelyi állami fiúiskolában szeptember 1-én megkezdődnek és 5-ikéig naponta d. e. 8—12 és d. u. 2—4 óráig tartatnak.

— **A motor-benzin ára** e hó 15-től szeptember végéig mázsánként 28 K-ban állapított meg oly megjegyzéssel, hogy a mennyiben a rendes viszonyok be nem állanak és a 24 K-ás árra visszatérni nem lehetne, ez az ár december végéig megmarad.

Eredeti táviratok.

Tisza gróf a helyzetről.

Budapest, érk. aug. 29.

Mun' apárti körökben tegnap este Tisza István gróf miniszterelnök közölte a galíciai nagy csatáról a legfrissebb híreket, melyek egytől egyig kedvezőek s bizalomra és reményiségre adnak okot.

Hadiszállásaink alapjaival meg lehetünk elégedve.

Persze ami a döntő eredményt illeti, türelemmel kell lennünk. Hiszen oly óriási területen lezajló csata, amilyen az északi harctéren folyik, esetleg még néhány napig is eltarthat.

Türelemmel kell tehát lennünk, de ennek a türelemnek — előre láthatóan — meg lesz a gyümölcse.

A képviselők nagy megnyugvással fogadták a miniszterelnök nyilatkozatát.

(Miniszterelnöki sajtó-oszt.)

Megszállott orosz kormányzóság.

Krakó érk. aug. 29.

A németek Piotr ow orosz kormányzóságot a ezes oekhowa — varsói vonalon megszállták.

Ismét egy francia erőd.

A nagy vezérkar jelenti, hogy Blainville, — Lunevillétől Keletre — a legerősebb francia zár erőd, a németek birtokába jutott.

Szétvert angolok.

Budapest, aug. 29.

Az angol hadsereget, melyhez 3 territoriális hadosztály csatlakozott csapataink St. Maunden felől északra — teljesen szétverték.

Az ellenség St. Maundenen túl, az egész vonalon visszavonult. Több ezer foglyot ejtettünk és hét tábori s egy nehéz üteget zsákmányoltunk.

Meziesztől délnyugatra csapataink széles harc vonalban átkeltek a Mas folyón.

Folytonos harcok közepette, balszárnyunk 9 napig tartó, hegyes vidéken folytatott csaták

után, a csapatokat Epinallól keletre visszaverte és győzelmesen nyomul előre.

Brüsszel város polgármestere közölte a város német parancsnokával, hogy a francia kormány tudomására hozta a belga kormány-nak, mikép nem támogathatja offenzív, mert maga is teljes defenzívára kényszerült.

Döntő harcok előtt.

Budapest, érk. aug. 29.

A hadsereg főparancsnoksága közli, hogy az orosz harctéren több nap óta döntő harcok vannak folyamatban.

Azon csapataink, melyek a kraszniki harcban győztek, az oroszokat Lublin felé követik és egy szomszéd csoport a Bug és a Wirprz közt ellenség s földön szintén győzelmesen előnyomulva, Azmaoszt körüli területet foglalta el.

Seregtettek a Kelet-Galiciába betört erőss ellenséggel szemben, a Lembergől északra, keletre és délkeletre levő területeket tartják.

A német császár pálasza.

Bécs, érk. aug. 29.

Vilmos német császár rendkívül meleg hangu táviratban köszönte meg királyunknak a Mária Terézia renddel való kitüntetését.

Egyttal közli a királlyal, hogy a kraszniki győzelmnél tanúsított osztrák és magyar hősiesség méltánylása és nagyra becsülése jeléül a Pour le Mérite rendjelét adományozza a királynak. Konrad vezérkari főnöknek pedig a vas kereszt I. és II. osztályát.

A király erre a táviratra szintén rendkívül meleg hangu táviratban válaszolt. (Minisztereln. s. o.)

A nagy csata.

Budapest, érk. aug. 29. d. u.

A hadiszállásról hivatalosan jelentik, hogy az augusztus 26-ika óta dúló nagy csata tovább folyik.

Csapataink helyzete kedvező, az idő meleg és napos. (Me. s. i.)

Rommá lött város.

Berlin, érk. aug. 29.

A Wolff ügyvédség jelenti, hogy az emestertdami helyőrség megkísérelt kirobarása közben Löwen belga város lakossága — nyilván összebeszélése alapján — a házból a német csapatokra lövöldözött.

A várost ezért teljesen rommá lötték. (Min. e. s. i.)

Fogságba jutott hősies parancsnok.

Berlin, érk. aug. 29.

(Wolff ügyvédség.) Longwoy vétező ellenállott.

A várost a parancsnok csak akkor adta át, amikor csupán egy használható ágyuja volt.

A német trónörökös ezért a hősies viselkedésért, elismerésül a fogságba jutott parancsnok kardját meghagyta. (A min. elnöks. sajtó o.)

Muszka-vereség.

Berlin, érk. aug. 29 este

A nagyvezérkar közli: Poroszországi csapataink Windenburg tábornok vezetése alatt egy orosz sereget, mely öt hadtestből és három lovas hadosztályból állott s amely a Nariv folyó irányában nyomult előre, Gilgenburg (Ortellurg) környékén 3 napig tartó csatában megverték és most az ellenséget a határon túl üldözik. Stein, főhadiszállás es'ér. (Min. eln. sajtóirca)

A tengeren

Berlin, érk. aug. 30.

A Wolf ügyvédség jelenti, hogy Helgolandhoz közel, a német flottának kis része az angol flottának egy részével megütközött.

Három kisebb német hajó elmerült. Angol jelentés szerint pedig az angol hajók közül néhány erősen megsérült. (M. e. s.)

Küzdelmünk az oroszokkal

Budapest, érk. aug. 30.

A sajtó főhadiszállásról hivatalosan jelentik aug. 29-ről:

A mennyire a helyzet ma délután áttekinthető, hadseregünk nagy küzdelme az orosz hadsereg főerejével, még nem érett meg a döntésre.

Csak a Dankl Viktor lovasági tábornok által Kraszniknál győzelmesen vezetett hadseregnek sikereit lehet némileg áttekinteni.

Az augusztus 27-én lefolyt második csatában, a melyet a Niedrzvisaduzsa magaslaton levő megerősített hadállás hősies megrohanása koronázott, sikerült a Krasznik mellett visszavetett orosz haderőt és az oda vezényelt erősítőmenyeket — összesen 6 különböző hadtestnek, mintegy tiz hadosztályát — újból megverni.

Egyik hadtestünk ebben a második csatában egy tábornokot, egy ezredest, 40 tisztet, 2000 embert elfogott és ismét rendkívül sok hadi anyagot zsákmányolt.

Miniszt. eln. sajtó-oszt.

Nyomtatva és kiadja BETEGH PÁL könyvnyomtató int. Székelyudvarhely